

تدوین عرصه‌ها و اصول منشور ملی ورزش ایران

محمد جوادی پور^{۱*}، سمیه رهبری^۲

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۶/۰۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸

چکیده

هدف از انجام این تحقیق تدوین عرصه‌ها و اصول منشور ملی ورزش ایران است. تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کیفی و به صورت مطالعه عمیق و تحلیلی است که از طریق مطالعه اسناد کلان ملی و بالاسری، مطالعه تطبیقی منشور ورزش کشورهای منتخب و مصاحبه عمیق با خبرگان و متخصصان ورزش، با استفاده از تکنیک دلفی و کدگذاری نتایج انجام شده است. اطلاعات مورد نظر پژوهش بر اساس بررسی دقیق اسناد کلان ملی همانند قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، نقشه علمی کشور، نظام جامع ورزش کشور، قانون وزارت ورزش و جوانان، نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و غیره جمع‌آوری گردیده است. تدوین عرصه‌ها به روش تماتیک و استخراج اصول منشور ملی ورزش ایران با استفاده از روش تحلیلی استنتاجی انجام شده است. جامعه آماری تحقیق این افراد را در بردارد: خبرگان و صاحب‌نظران در ورزش و تربیت‌بدنی شامل متخصصان دانشگاهی و اعضای هیئت‌علمی تربیت‌بدنی؛ متخصصان اجرایی ورزش کشور شامل وزارت ورزش، فدراسیون‌ها، ادارات تربیت‌بدنی، باشگاه‌های ورزشی، کمیته ملی المپیک و تربیت‌بدنی سایر ارگان‌ها؛ ورزشکاران و مربیان نخبه ملی. ابتدا از هریک از حوزه‌های یادشده پانزده نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند و مصاحبه‌های عمیق صورت گرفت. همچنین چند جلسه گروه کانونی با تعداد مشخصی از خبرگان (هفت نفر) انجام شد. مصاحبه‌های کیفی تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. سپس با به دست آمدن عرصه‌های ویژه منشور ورزش، مصاحبه‌های عمیق با استفاده از تکنیک دلفی صورت گرفت. در مرحله پایانی، از هر کدام از عرصه‌های اصلی ورزش (معنویت، تربیت، اخلاق، نیرومندی، سلامت و تحرک، جامعه و مناسبات بین‌المللی) تعدادی اصول استخراج و اولویت‌بندی و سرانجام منشور ملی ورزش ایران تدوین شد. این اصول بر اساس مطالعاتی عمیق و رویکردی پژوهشی که چهارچوب عرصه را در مسیر مشخص بیان می‌کند، توصیف گردید. این عرصه‌ها را می‌توان شعاع‌های حرکتی و مأموریتی ورزش دانست که از یک طرف پایه‌های مبانی اصلی آن در تعلیم و تربیت‌اند که دارای مبانی دقیق و روشنی است و از طرف دیگر با ماهیت ورزش در قرآن و اسناد بالادستی ارتباط نزدیکی دارد. عرصه‌های ذکرشده در منشور به نحوی است که بسته‌های نظری و عملی برای تحقق اهداف ورزش را فراهم می‌نماید.

واژه‌های کلیدی: منشور ورزش، اخلاق ورزشی، سلامت و تندرستی، تحقیق کیفی.

Email: javadipour@ut.ac.ir

۱. دانشیار روش‌ها و برنامه‌های آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی،

دانشگاه تهران، تهران، ایران.*

Email: S.rahbari64@yahoo.com

۲. استادیار مدیریت ورزشی، گروه علوم انسانی، مؤسسه آموزش عالی نقش جهان، بهارستان، اصفهان، ایران.

مقدمه

منشور سندی است که یک سازمان یا پروژه توسط آن اهداف، اصول آن و مشتریان و مخاطبان آن را معرفی می‌کند. در منشور انتظار می‌رود که همه کارکنان سازمان یا اشخاص مسئول در یک پروژه با هم‌افزایی^۱ و هم‌فکری، در مسیری واحد با شناخت اهداف سازمان و وظایف و مسئولیت‌های خود و تمرکز بر اولویت‌ها، به رشد و شکوفایی و اعتلای مجموعه خود و رضایت‌مندی مشتریان و مخاطبان کمک کنند (هیلورد و ورتینبوخ^۲، ۲۰۱۰). برای دستیابی به این هدف، توجه به مواردی همچون نژادپرستی، جلوگیری از تقلب، حقوق ورزشکاران، توجه به مسئله جنسیت، شرط‌بندی و قمار، ممنوعیت ورزش‌های خطرناک و ضداخلاقی و انسانی، مدیریت حرفه‌ای در ورزش، مدیریت مالی در ورزش، مسائل سیاسی ورزش، حقوق رادیو تلویزیونی، برگزاری رویدادهای ورزشی و ده‌ها مورد دیگر همه و همه بایستی در تنظیم منشور ملی ورزش کشورها مورد توجه ویژه قرار گیرد. البته بخش مهمی از مفاد این منشور بایستی در هماهنگی با منشورهای کمیته بین‌المللی المپیک و فدراسیون‌های بین‌المللی ورزشی تهیه و تنظیم شود و خود زمینه‌ساز و دربرگیرنده هماهنگی و انسجام سازمان‌های مختلف دولتی و غیردولتی متولی ورزش باشد (پیش‌نویس لایحه توسعه ورزش‌های ملی^۳، ۲۰۱۳).

نکته مهم در فرایند تهیه الگوی پیشرفت یا منشور پایه پیشرفت این است که تلاش می‌شود با جلب سرمایه‌های فکری کشور، ضعف اساسی نظام تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی کشور که کمبود تفکر علمی است جبران شود. همچنین منشور یک برنامه جامع است و وارد جزئیات نمی‌شود؛ بنابراین، تفکر علمی که وجه مشترک حوزه‌های تخصصی علمی است در درجه اول و قبل از تخصص‌ها مورد نیاز است. با وجود این، مقتضیات فرهنگی تاریخی هر کشوری الگوی توسعه و پیشرفت آن کشور را تعیین می‌کند. این در حالی است که کشورها الگوهای مشابهی را نیز در مسائل علمی و تجربی دارند. همه تئوری‌های علمی مربوط به توسعه و پیشرفت در کشورهای دنیا در طول تاریخ بر داشتن الگوی توسعه و پیشرفت بومی اتفاق نظر دارند. با این حال، پیشرفت به معنی تحول و تعالی جامعه ایران در همه ابعاد با اقدامات دستوری محقق نمی‌شود. لازمه پیشرفت، تحولات فکری، علمی و معنوی است؛ از این‌رو منشور پیشرفت در هر رشته‌ای قبل از آن که مجموعه‌ای از بایدها و نبایدها خطاب به مجریان باشد، طرح جامع تحول و ترقی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور است که هم شامل تعیین هدف‌هاست و هم شامل طراحی مسیر رسیدن به آن‌ها. در همین راستا در شرایط کنونی، ضرورت تدوین منشور ورزش کشور به‌عنوان بخشی حیاتی و تأثیرگذار در عرصه‌های مختلف اجتماعی، بهداشتی، سیاسی و فرهنگی به کمک انجام پژوهش‌های ورزشی بر همگان محرز است.

بر اساس تعریف ارائه‌شده در منشور ورزش اتحادیه اروپا^۴ در سال ۱۹۹۲، تعریف ورزش به شرح زیر است: تمامی اشکال فعالیت‌های بدنی را که چه به صورت منظم و چه به صورت گاه‌به‌گاه با هدف بهبود آمادگی جسمانی و روانی، بهبود روابط اجتماعی و یا کسب نتایج مختلف در رقابت‌های ورزشی صورت گیرد ورزش گویند (خلجی و همکاران، ۱۳۸۸). در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته ورزش نقش و جایگاه بسیار مهمی در بخش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارد. همچنین بسیاری از مزایای اجتماعی غیرمستقیم نظیر بهبود سلامت روانی و اجتماعی با ورزش حاصل می‌شود (کریم‌نیا و همکاران، ۱۳۹۲). از مهم‌ترین دستاوردهای ورزش، رفاه و ارتباطات و انسجام اجتماعی بیشتر در سطح جامعه است که البته در طی سالیان اخیر ابعاد اقتصادی و اجتماعی ورزش بیشتر مورد توجه واقع شده است و به سایر جوانب آن نظیر اثرات زیست‌محیطی کمتر پرداخته شده که بایستی بیشتر مورد توجه قرار گیرد (جوادی‌پور، ۱۳۹۰). توجه به ورزش در همه ابعاد، زمینه‌ساز ایجاد توسعه پایدار در همه سطوح می‌شود. مؤسسه استاندارد بریتانیا^۵ در سال ۲۰۰۶ توسعه پایدار را رویکردی متعادل در توجه به ابعاد اقتصادی، زیست‌محیطی و پیشرفت همه‌جانبه اجتماعی تعریف کرده است (ناظری و زعفرانی، ۱۳۸۵).

1. Synergy
2. Hilvoorde & Vortenboch
3. Draft national sports development bill
4. Charter Sports Union European
5. British Standard Institute

در واقع ورزش زمانی موجب پایداری می‌شود که پاسخگوی همه نیازهای جامعه امروزی به‌ویژه جامعه ورزش در همه زمینه‌ها باشد و به بهبود و ایجاد فرصت‌های آینده به‌منظور بهبود و یکپارچگی محیطی و اجتماعی جامعه کمک کند (کارگروه بین‌المللی سازمان ملل متحد در زمینه توسعه ورزش و صلح، ۲۰۰۴). هدف از انجام پژوهش خسروی‌زاده و همکاران (۱۳۹۸)، تدوین منشور اخلاقی مربیان هیئت‌های ورزشی استان مرکزی بوده است. طبق نتایج پژوهش، ۳۴ شاخص روی ۸ عامل (توکل به خدا، ورزش جوانمردانه، میهن‌دوستی، صداقت، قانون‌پذیری و سلامت کار، انسجام و همدلی، امانتداری و شجاعت، شفافیت مالی و روابط سالم) به‌عنوان عامل‌های منشور اخلاقی مربیان شناسایی و تأیید شدند. بر اساس نتایج مدل تحولات فرهنگی تربیت ورزشی با رویکرد نظام‌مند نظریه داده‌بنیاد که توسط ویسی و همکاران (۱۳۹۷) صورت گرفت، علاوه بر شرایط علی (انتقال، ارزیابی، توسعه و پیشرفت)، عوامل زمینه‌ای (فردی، اجتماعی) و عوامل مداخله‌گر (زیرساخت فیزیکی و آموزشی) نیز در تربیت ورزشی شناسایی شد. در پژوهش زارعیان و همکاران (۱۳۹۶) که به طراحی منشور اخلاقی مدیران تربیت بدنی نیروهای مسلح پرداختند، عامل‌های رفتار مبتنی بر قانون‌محوری، کار گروهی، صداقت گفتاری و عدالت رفتاری، مسئولیت مالی، رفتار حرفه‌ای و وظیفه‌شناسی تأیید شد. هدف از تحقیق عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) شناسایی راهکارهای توسعه اخلاق جوانمردی در بین ورزشکاران بخش قهرمانی استان همدان بود. یافته‌ها نشان داد وضعیت موجود در تمامی مؤلفه‌های رفتاری (شناختی، عاطفی و حرکتی) بنجامین بلوم، مورد رضایت شرکت‌کنندگان نبوده و راهکارهایی از جمله تدوین مرام‌نامه اخلاقی، ترویج فرهنگ پهلوانی و ارزیابی قهرمانان در زمینه اخلاق جوانمردی پیشنهاد گردید. در پژوهش پورسلطانی و همکاران (۱۳۹۴) در مورد نظام‌نامه اخلاقی اعضای هیئت علمی علوم ورزشی کشور، عامل‌های فعالیت‌های گروهی، صداقت گفتاری و رفتاری، وظیفه‌شناسی، رفتار حرفه‌ای، علمی-پژوهشی و مسئولیت مالی شناسایی شد. کدهای اخلاقی انجمن مربیگری کانادا^۱ (۲۰۱۶) عبارت است از: ایمنی فعالیت‌های جسمانی و سلامتی ورزشکاران، مسئولیت مربیگری، انسجام در ارتباطات با دیگران، احترام به ورزشکاران و ورزش شرافتمندانه. کدهای اخلاقی ورزش ایالات متحده آمریکا^۲ (۲۰۱۶) شامل شایستگی، انسجام، مسئولیت حرفه‌ای، احترام و توجه به رفاه شرکت‌کنندگان و مربیگری متعهدانه است. در سطح کشور تلاش‌های پژوهشی متعددی صورت می‌گیرد که تعداد زیادی از آن‌ها به دلیل فقدان نظامی هماهنگ، در مسیر کاربرد و استفاده مراکز اجرایی قرار نمی‌گیرد. در موارد زیادی نیز موضوعات پژوهشی موازی و تکراری بدون توجه به نیازها و کاربردهای روزمره مراکز ذی‌ربط در دستور کار پژوهشگران قرار می‌گیرد که خود این مسئله باعث صرف هزینه‌های بالای ملی می‌شود که اثر آن در توسعه ورزش کشور کمتر به چشم می‌خورد (نظام‌نامه توسعه پژوهش ورزش کشور، ۱۳۹۱).

در اجرای مصوبات مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۱ و ۱۳۸۷/۱۰/۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص «سیاست‌ها و اولویت‌های تربیت بدنی» و «وظایف کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی» و به استناد بندهای ۵ و ۶ راهبرد ملی و بند ۲۰ اقدامات اجرایی نقشه مهندسی فرهنگی کشور و به‌منظور ساماندهی وضعیت فرهنگی تربیت بدنی و ورزش کشور بر اساس رهنمودهای حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری، اولویت‌ها و اقدامات اساسی حوزه فرهنگی ورزش کشور در ده بخش تعیین شده است؛ از جمله ساماندهی وضعیت رسانه‌ای ورزش کشور، تقویت و ارتقای روحیه پهلوانی و پاسداشت ارزش‌های معنوی و اخلاقی، توسعه و ارتقای کیفی و کمی ورزش بانوان و ترویج فرهنگ حاکم بر ورزش بانوان کشور، تقویت و ارتقای سلامت عمومی و کاهش آسیب‌های اجتماعی، اشاعه فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر آن‌ها در همه عرصه‌های ورزشی، مبارزه ساختارمند با ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی، ساماندهی وضعیت فرهنگی ورزش قهرمانی و حرفه‌ای کشور (ابلاغ نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور از سوی رئیس‌جمهور، ۱۳۹۵).

نظام جمهوری اسلامی به‌عنوان یک الگوی پویا و معنویت‌گرا، نمی‌تواند و نباید به‌صورت تقلیدی بر پایه معیارها، ارزش‌ها، فرهنگ‌ها و بنیان‌های جوامع مادی‌گرا، چارچوب الگوی منشور ورزش خود را پایه‌ریزی نماید. بر این اساس، یکی از ویژگی‌های

1. United Nations Inter-Agency Task Force on Sport for Development and Peace
2. Coaching association of Canada
3. Coaching ethics code

منشور ورزش نسبت به برنامه‌های موجود، مبتنی بودن آن بر الگوهای نظری یا تئوری‌های تدوین‌شده ورزشی در ایران است. با این حال، منشور ورزش برخلاف سند قانونی، با دستور و ابلاغ تدوین نمی‌شود؛ بلکه در جریان اندیشه‌ورزی و بحث‌های علمی حاصل از فرهنگ‌ها، آداب و رسوم و اصول اعتقادی بنا می‌شود. از این رو - با توجه به فرهنگ غنی تربیت‌بدنی و ورزش در خلال چند دهه مدیریت ورزش ایران - انباشت سیاست‌ها و برنامه‌ریزی ورزشی یک تجربه گران‌سنگ است که می‌تواند دستمایه خوبی برای تدوین منشور ملی ورزش باشد؛ بنابراین، میدان دادن به اندیشه و بحث علمی و فرهنگی در حوزه تربیت‌بدنی و ورزش کشور از مقدمات ضروری تهیه و طراحی منشور ملی ورزش است. بر این اساس، الگوسازی به‌عنوان یک فرایند، مستلزم در اختیار گرفتن افرادی با قابلیت‌های فکری گوناگون است. بر پایه شرح وظایف این افراد در روند تکامل فرایند، الگوسازی قابل شناسایی و استخراج است.

بدین ترتیب وجود منشوری اصولی و بنیادی به‌منظور هم‌سو نمودن تمامی تلاش‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی ورزش کشور ضروری می‌نماید. با توجه به مقدمه بیان‌شده، هدف اصلی این پژوهش تدوین عرصه‌ها و اصول منشور ملی ورزش ایران است. با توجه به هویت اسلامی-ایرانی مردم ایران، سعی شده است مهم‌ترین مؤلفه‌های تأکیدشده در فرهنگ ایرانی و منطبق بر دستورات و آموزه‌های دین اسلام به‌عنوان خطوط راهنمای سیاست‌های کلان ورزشی کشور و تحت عنوان منشور ملی ورزش ایران شناسایی و تدوین گردد. همچنین در این بین، ارزش‌های اشاره‌شده در منشور المپیک و منشورهای ورزش کشورهای مختلف دنیا نیز مورد تحلیل قرار گرفته و نکات اصیل و ارزشمند آن به شرط تطبیق با فرهنگ کشور مورد تأکید قرار گرفته است. در زمینه توجه به الگو یا منشور ملی ورزش کشور و طراحی الگوی اسلامی-ایرانی، تربیت‌بدنی و علوم ورزشی کشور نیز اهداف این نظام را باید هرچه ساده، شفاف و متمایزکننده با دیگر نظام‌ها بیان نماید. ساده و شفاف بودن منشور کمک می‌کند تا بتوان هرچه بهتر اجتماعی بر اساس آن به وجود آورد و متمایز بودن آن کمک می‌کند تا تفاوت آن با دیگر نظام‌های رقیب مشخص گردد. در پایان لازم به ذکر است که تاکنون در ایران منشور ورزش وجود نداشته و تنها سند بالادستی به‌عنوان طرح جامع ورزش کشور وجود داشته است؛ بر این اساس، منشور ملی ورزش ایران به‌عنوان یکی از اسناد مورد نیاز تهیه گردید.

روش‌شناسی تحقیق

هدف از انجام این تحقیق تدوین عرصه‌ها و اصول منشور ملی ورزش ایران است. تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کیفی و به‌صورت مطالعه عمیق و تحلیلی است که از طریق مطالعه اسناد کلان ملی و بالاسری، مطالعه تطبیقی منشور ورزش کشورهای منتخب و مصاحبه عمیق با خبرگان و متخصصان ورزش، با استفاده از تکنیک دلفی و کدگذاری نتایج انجام شده است. اطلاعات مورد نظر پژوهش بر اساس بررسی دقیق اسناد کلان ملی همانند قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، نقشه علمی کشور، نظام جامع ورزش کشور، قانون وزارت ورزش و جوانان، نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و غیره جمع‌آوری گردیده است.

جامعه آماری تحقیق این افراد را در بردارد: خبرگان و صاحب‌نظران در ورزش و تربیت‌بدنی شامل متخصصان دانشگاهی و اعضای هیئت علمی تربیت‌بدنی؛ متخصصان اجرایی ورزش کشور شامل وزارت ورزش، فدراسیون‌ها، ادارات تربیت‌بدنی، باشگاه‌های ورزشی، کمیته ملی المپیک و تربیت‌بدنی سایر ارگان‌ها؛ ورزشکاران و مربیان نخبه ملی. ابتدا از هریک از حوزه‌های یادشده پانزده نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند و مصاحبه‌های عمیق صورت گرفت. با توجه به اشباع نظری تحقیق، مصاحبه‌های کیفی انجام شد. همچنین برای به دست آمدن عرصه‌های ویژه منشور ورزش، دو جلسه گروه کانونی^۱ با تعداد مشخصی از خبرگان (هفت نفر) انجام شد. زمان جلسات کانونی دو ساعت و زمان هر مصاحبه یک ساعت بود. در ادامه به جزئیات بیشتری در مورد روش گروه کانونی پرداخته شده که مبنای این بخش از تحقیق نیز قرار گرفته است. روش گروه کانونی یا گفت‌وگوی گروهی متمرکز، یکی از روش‌های متداول در روش تحقیق کیفی است که به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات، بررسی مسئله و

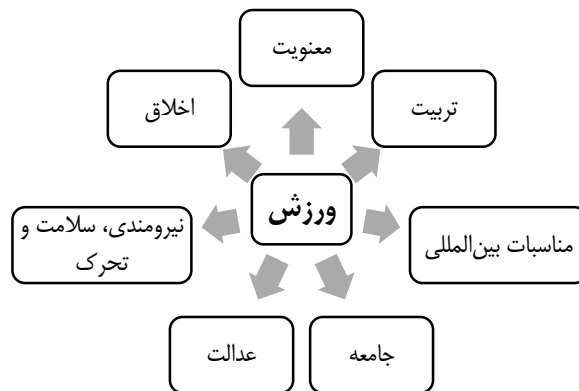
1. Focus group

محصولات یا خدمات انجام می‌شود. گروه کانونی یکی از روش‌های اکتشافی کیفی است که در این روش، گروهی محدود از افراد مطلع تشکیل می‌شود و از آن‌ها خواسته می‌شود تا نظر و تحلیلشان را در مورد موضوع مورد نظر به صورت آزادانه به بحث و تبادل نظر بگذارند. این روش برای تحلیل بازخوردها و نظرات خبرگان امر استفاده می‌شود. این نوع مصاحبه، علاوه بر این که امکان آگاهی از نظرات شرکت‌کنندگان را برای پژوهشگر فراهم می‌کند، به دلیل هم‌افزایی حاصل از دادوستدهای فکری میان شرکت‌کنندگان، به فراهم‌آوری داده‌های غنی‌تر و گشوده شدن مسیرهای روشنگر در جریان مصاحبه نیز کمک می‌کند (حریری، ۱۳۹۴). علاوه بر این، پژوهشگر با استفاده از روش «گروه تمرکز»، زمان کمتری (نسبت به مصاحبه‌های انفرادی) برای گردآوری داده‌ها صرف می‌کند و می‌تواند نمونه را نیز با حجم نسبتاً بزرگ‌تری (نسبت به مصاحبه‌های انفرادی) انتخاب کند؛ البته این امر منوط به امکان هماهنگی با شرکت‌کنندگان برای حضور در جلسه «مصاحبه گروه تمرکز» است. همچنین این روش به ذهنیت فردی خاص محدود نمی‌شود؛ بلکه برآیند تعاملی ذهنیت افراد را ارزیابی می‌کند (دیوید، ۱۳۹۴). در مرحله پایانی، اصول مربوط به هر عرصه استخراج و اولویت‌بندی و سرانجام منشور نهایی تدوین شد.

لازم به ذکر است که پس از تدوین هشت عرصه منشور ملی ورزش ایران، اصول این منشور با استفاده از روش تحلیلی استنتاجی^۱ استخراج شده است؛ به عبارت دیگر، ابتدا مصاحبه‌ها انجام شده و بعد از انجام کدگذاری و تهیه فهرستی از اصول اولیه با نظرات خبرگان در جلسات گروه کانونی نهایی شده است. استنتاجی بودن پژوهش از آن‌روست که تلاش شده تا اصول منشور ملی ورزش ایران از گزاره‌های دینی - آیات قرآن کریم و روایات ائمه (ع) - و منابع ذکرشده (بررسی دقیق اسناد کلان ملی همانند قانون اساسی ایران، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، نقشه علمی کشور، نظام جامع ورزش کشور، قانون وزارت ورزش و جوانان، نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی) و مصاحبه با متخصصان و خبرگان استنتاج شود. در توضیح روش استنتاجی می‌توان گفت که در پژوهش‌های فلسفی از این روش چه در ساحت نظری و چه در ساحت عملی استفاده می‌شود. از آنجا که ورزش نوعی کنش معطوف به هدف است و در نتیجه در آن تحقق ارزش‌ها حائز اهمیت است، استفاده از الگوی استنتاجی می‌تواند در تعیین اصول و روش‌های عملی این حوزه سودمند باشد (باقری، ۱۳۸۹).

یافته‌ها

با نگاهی عمیق به اهداف غایی و اهداف واسطی، به نظر می‌رسد موضوع سلامت و نیرومندی مطلوب و پاک و بسترهای معرفتی و اندیشه‌ورزی، معنویت و مداخله مؤثر اجتماعی از جمله پایه‌ها و استوانه‌های اصلی است که از آن‌ها می‌توان برای ورزش استفاده نمود. در این پژوهش تلاش شده این پایه‌ها به‌طور دقیق در هفت عرصه بیان شود (شکل ۱). این عرصه‌ها را می‌توان شعاع‌های حرکتی و مأموریتی ورزش دانست که از یک طرف پایه‌های مبانی اصلی آن بر تعلیم و تربیت استوار است که دارای مبانی دقیق و روشنی است و از طرف دیگر با ماهیت ورزش در قرآن و اسناد بالادستی (قانون اساسی ایران، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، نقشه علمی کشور، نظام جامع ورزش کشور، قانون وزارت ورزش و جوانان، نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و غیره) ارتباط نزدیکی دارد. با استفاده از مرور نظام‌مند اسناد بالادستی و مصاحبه‌های سازمان‌یافته و جلسات گروه کانونی، هفت عرصه برای تدوین منشور ملی ورزش ایران به روش تحلیل تماتیک با عناوین «معنویت، تربیت، اخلاق، نیرومندی، سلامت و تحرک، جامعه، و مناسبات بین‌المللی» شناسایی، نام‌گذاری و طبقه‌بندی شد. عرصه‌های بیان‌شده ورزش در منشور به نحوی است که بسته‌ای نظری و عملی برای تحقق اهداف ورزش فراهم می‌نماید. از هرکدام از عرصه‌های اصلی ورزش تعدادی اصول استخراج شده است؛ این اصول بر اساس مطالعات عمیق و رویکرد پژوهشی که چهارچوب عرصه را در مسیر مشخص بیان می‌کند توصیف می‌شود. عرصه‌های اصلی منشور معنویت، تربیت، اخلاق، نیرومندی، سلامت و تحرک، جامعه و مناسبات بین‌المللی به صورت زیر تدوین شد:

شکل ۱: مدل عرصه‌های اصلی منشور ملی ورزش ایران

الف) **معنویت:** در بین عرصه‌های هویتی و مأموریتی ورزش، معنویت و پیوند انسان با خدا و روحانی شدن یک عرصه اساسی است. به نحوی که همه عرصه‌ها و محورها را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد و تعیین‌کننده اهداف و مأموریت‌های جدیدی برای انسان خواهد بود. بر این اساس و با توجه به اهمیت این عرصه، اصول ذیل استخراج و ارائه شده است:

جدول ۱: اصول استخراج‌شده از عرصه معنویت

اصل اول	تقویت معنویت و توجه به خدا در تمام برنامه‌ریزی‌های ورزشی باید مبنا قرار گیرد.
اصل دوم	برنامه‌ریزی فرهنگی برای ورزشکاران و مربیان و دست‌اندرکاران امور ورزش و تقویت ارزش‌های دینی و اسلامی در سطوح مختلف استانی، ملی و بین‌المللی در رأس برنامه‌ها قرار گیرد.
اصل سوم	در کلیه برنامه‌های ورزشی ورزشکاران و دست‌اندرکاران آشنایی و انس با ارزش‌های قرآنی مورد توجه قرار گیرد.
اصل چهارم	ارزش‌های اساسی و مورد تأکید در برنامه‌ریزی‌های ورزشی و گزینش مربیان و مدیران ورزشی رعایت شود.
اصل پنجم	بینش توحیدی و تربیت بر اساس گرایش فطری انسان به خدا و توحید در ورزشکاران و مدیران ورزش تقویت شود.

ب) **تربیت:** هدف غایی تربیت در نظام جمهوری اسلامی ایران، حیات پاک است. رعایت تناسب بین هدف غایی، اهداف واسطی تعلیم و تربیت و ورزش در این بخش ضروری است. زمینه بروز ظرفیت‌ها و استعدادها همراه با شکل‌گیری نگرش‌های مطلوب و ایجاد مهارت‌های پایه همراه با افزایش آگاهی، دانش و شناخت از این موضوع، ضروری است. تربیت یا تعلیم و تربیت باعث ایجاد تعادل و انسجام و نهادینه شدن امور و فعالیت‌ها بر اساس مجموعه‌ای از اصول هدفمند و منسجم می‌گردد.

جدول ۲: اصول استخراج‌شده از عرصه تربیت

اصل اول	جوهر اصلی ورزش تربیت است. در کلیه برنامه‌های ورزشی محوریت تربیت باید مورد توجه قرار گیرد.
اصل دوم	با توجه به نقش و کارکردهای تربیتی ورزش، ورزش باید در کلیه ارکان زندگی نوجوانان و جوانان قرار گیرد. ورزش باید در سبک زندگی افراد جامعه نهادینه شود.
اصل سوم	با توجه به ظرفیت‌های تربیتی و اخلاقی ورزش، یادگیری و ملکه شدن بسیاری از مضامین اخلاقی و تربیتی باید از طریق ورزش صورت بپذیرد.
اصل چهارم	اساس ورزش تربیت است و در کلیه کارهای آموزشی مربیان و ورزشکاران باید پرورش تفکر و خلاقیت مبنا قرار بگیرد و دست‌اندرکاران به دنبال توسعه آن باشند.
اصل پنجم	برنامه‌ریزی‌های ورزشی باید به سمتی حرکت نماید که قدرت تشخیص در مربیان، ورزشکاران و دست‌اندرکاران افزایش یابد.
اصل ششم	به ارزشمندی دانش و تقویت فراگیری دانش در افراد و استفاده از علم اهمیت داده شود.
اصل هفتم	برای افزایش آگاهی و شناخت ورزشکاران به فرهنگ مطالعه توجه اساسی شود.

ج) **اخلاق:** یکی از عرصه‌های منشور ملی عرصه اخلاق است. اگر عرصه تربیت را عرصه ملکه شدن حُسن عمل بدانیم، عرصه اخلاق ناظر بر عرصه گرایش و اراده انسان است؛ به طوری که همراه با شناخت و آگاهی در وضعیتی قرار گیرد که امور اخلاقی را با رغبت بپذیرد و با تسلط بر اراده آن‌ها را انجام دهد. مهار و کنترل گرایش‌ها و اراده، اساس مدیریت و امور اخلاقی است. البته اخلاق می‌تواند در سطوح مختلف مورد نظر قرار گیرد. دین پایه اخلاق و ارزش‌هاست. طبعاً گرایش به قرائت‌های مختلف از یک دین، اخلاق متفاوتی را می‌آفریند. البته مهار گرایش‌ها اگر به قصد فضیلت و خیر انجام گیرد می‌تواند اخلاقی باشد.

جدول ۳: اصول استخراج‌شده از عرصه اخلاق

با توجه به نقش محوری اخلاق در ورزش، در کلیه دوره‌های آموزشی ورزشکاران، مربیان، داوران و مدیران ورزشی، شناخت و آگاهی از مباحث اخلاقی، حُب آموزه‌های قرآنی و سنت معصومین و توجه به کرامت انسانی در اولویت قرار گیرد.	اصل اول
شناخت خیر و فضیلت اخلاقی نکته‌ای است که باید در جهت‌گیری‌ها و هدایت کلیه برنامه‌ها و فعالیت‌های اساسی بخش ورزش مورد توجه قرار گیرد.	اصل دوم
برای تقویت اراده و گرایش به اخلاق در ورزشکاران، مربیان و مدیران ورزشی، علاوه بر افزایش آگاهی و معرفت در آن‌ها، ایجاد زمینه‌های لازم برای تقویت این امور ضروری است.	اصل سوم
در همه برنامه‌های ورزشی و فرهنگی رغبت به امور اخلاقی در ورزشکاران، مربیان، داوران و دست‌اندرکاران افزایش یابد.	اصل چهارم
ایجاد فرصت‌های لازم برای افزایش خودسازی و تزکیه در ورزشکاران، مربیان و مدیران مورد توجه قرار گیرد.	اصل پنجم
با توجه به اهمیت الگوها و اسوه‌ها در زندگی ورزشکاران، قهرمانان و مربیان و کلیه افراد جامعه، شناخت الگوها و اسوه‌سازی در همه برنامه‌های ورزشی و فرهنگی مورد توجه قرار گیرد.	اصل ششم

د) **نیرومندی، تحرک و سلامت:** قوه در زبان عربی مصدر است و به معنای نیرو در مقابل ضعف به کار برده می‌شود و گاهی در معنای توان و استعداد استفاده می‌شود. معادل آن در فارسی توانمندی، توان، توانایی، رمق، زور و نیرومندی است. قوه به معنای نیرو برای نیروی جسمی، قلبی، نیروی خارجی و نیروی الهی به کار می‌رود. معنای قوه را چیزی دانسته‌اند که انسان به وسیله آن توانایی انجام عمل را پیدا کند یا عبارت دیگر، مبدأ و منشأ انجام فعل باشد که البته مراتبی در شدت و ضعف دارد که قوه به آن متصف می‌شود.

جدول ۴: اصول استخراج‌شده از عرصه نیرومندی، تحرک و سلامت

به ورزش در محل کار برای تقویت سیستم قلب و تنفس و عضلات توجه شود نه صرفاً ورزش‌های مهارتی.	اصل اول
بر ورزش مهارتی کودکان پس از آمادگی بدنی ایشان تأکید شود.	اصل دوم
برای آماده کردن کودکان تا ۱۲ سال بر مؤلفه‌های آمادگی جسمانی مانند سرعت، چابکی، چالاکی، انعطاف‌پذیری و قدرت تأکید شود.	اصل سوم
دولت و دستگاه‌های اجرایی مرتبط باید طوری برنامه‌ریزی کنند که سرمایه‌گذاری لازم برای تحقق جامعه نیرومند از طریق ورزش فراهم آید.	اصل چهارم
با توجه به ارتباط گسترده ورزش عمومی و همگانی با سلامت و نیرومندی، ورزش مدارس و ورزش‌های همگانی باید زیربنای همه برنامه‌های ورزشی کشور به شمار آید؛ سرمایه‌گذاری و تأمین زیرساخت‌های اصلی آن از وظایف دولت است.	اصل پنجم
با توجه به موقعیت ایران، توسعه ورزش در سطح کشور باید عمومی شود و بر اساس آن زیربنای توسعه ورزش قهرمانی فراهم آید.	اصل ششم
توسعه ورزش و سرمایه‌گذاری در بین اقشار خاص با محوریت ورزش عمومی باید صورت گیرد.	اصل هفتم
دستگاه‌های اجرایی مرتبط با ورزش باید طوری برنامه‌ریزی کنند که آگاهی و دانش ورزشی مردم افزایش یابد.	اصل هشتم
باید برنامه‌ریزی‌های نرم‌افزاری و تهیه دستورالعمل‌های آسان ورزش توسط دستگاه‌های حاکمیتی صورت گردد که همه اقشار جامعه بتوانند از آن استفاده نمایند.	اصل نهم

اصل دهم	سنجش و پایش سلامت مردم در سطح کشور و نقش ورزش برای ارتقای سلامتی مردم باید توسط دولت و دستگاه‌های اجرایی مرتبط برنامه‌ریزی گردد.
اصل یازدهم	دستگاه‌های اجرایی و مسئولان باید به ورزش معلولین و ایجاد شرایط مساعد برای فعالیت‌های ورزشی این قشر توجه بیشتری داشته باشند.
اصل دوازدهم	به ورزش سالمندان بدون تأکید صرف بر ورزش‌های مهارتی، جهت آمادگی هوایی و قلبی-عروقی و تقویت و بازسازی عضلات توجه شود.
اصل سیزدهم	به ورزش کودکان، زنان، سالمندان و اقشار خاص توجه شود. به فرموده رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، ورزش برای جوانان لازم و برای سالمندان واجب است.
اصل چهاردهم	با توجه به نقش مؤثر زنان در جامعه، دستگاه‌های اجرایی موظفاند زمینه‌های لازم برای گسترش ورزش بانوان در سراسر کشور در رده‌های سنی مختلف را فراهم آورند. در برخی رشته‌های ورزشی برنامه‌ریزی مناسب برای ارتقای ورزش قهرمانی صورت پذیرد؛ امکانات و منابع لازم به‌طور مساوی برای توسعه رشته‌های ورزشی در میادین جهانی فراهم گردد. همچنین شرایط برای ورود زنان به‌عنوان تماشاگر در مسابقات ورزشی نیز تسهیل گردد.
اصل پانزدهم	با توجه به مأموریت‌های نیروهای مسلح در نظام جمهوری اسلامی ایران و نقش ورزش در آماده‌سازی بیشتر این نیروها، توسعه ورزش گسترش یابد و منابع و امکانات لازم برای فراگیر شدن ورزش فراهم آید. در برخی رشته‌های ورزشی مانند تیراندازی، تیر و کمان، شمشیربازی و رشته‌های رزمی با توجه به قربت زیاد با مأموریت‌های نیروهای مسلح، رشته خاصی در نیروهای مسلح ایجاد شود.
اصل شانزدهم	با توجه به اهمیت ورزش در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور اعم از دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه‌های علوم پزشکی، پیام نور و دانشگاه‌های غیردولتی، زمینه‌های لازم برای توسعه ورزش‌های عمومی، همگانی و قهرمانی فراهم گردد؛ همچنین لازم است سیاست‌گذاری واحد برای برگزاری رویدادهای ورزشی انجام شود.

ه) **عدالت:** عدالت به‌عنوان یک مفهوم ماهیتی در فرهنگ و معارف اسلامی شناخته شده است. این عرصه و اصول مستخرج از آن، پایه‌های اصلی ورزش را در جامعه اسلامی تبیین و نهادینه می‌کند.

جدول ۵: اصول استخراج شده از عرصه عدالت

اصل اول	با توجه به اهمیت بنیادین عدالت در جامعه، ورزش مردم و سلامت آن‌ها باید محور همه برنامه‌ها باشد. باید برنامه‌ریزی برای تحقق ورزش آسان و کم‌هزینه در همه برنامه‌ریزی‌های ورزشی رعایت گردد.
اصل دوم	توسعه عدالت در جامعه و کاهش شاخص‌های نابرابری و ایجاد فرصت یکسان برای ورزش کردن آحاد جامعه ضروری است.
اصل سوم	ورزش حق اجتماعی است؛ ورزش به‌عنوان یکی از فعالیت‌های اساسی انسان در دنیای امروز شناخته می‌شود و این حق را نمی‌توان از اعضای جامعه دریغ کرد. در همه سطوح به‌ویژه در برنامه‌ریزی، ورزش تعلیم و تربیتی باید مبنا قرار گیرد.
اصل چهارم	ایجاد امکانات و توسعه زیرساخت‌های ورزشی به‌عنوان یک وظیفه حاکمیتی دولت و دستگاه‌های اجرایی در تحقق اهداف ورزش در جامعه به شمار می‌آید.
اصل پنجم	برنامه‌ریزی برای جلوگیری از هر نوع تبعیض مانند نژادپرستی، نابرابری جنسیتی، جلوگیری از تقلب، تأمین حقوق ورزشکاران، توجه به مسئله جنسیت، ممنوعیت ورزش‌های خطرناک، ضداخلاقی و انسانی، جلوگیری از ابزارهای غیراخلاقی مانند کاربرد مواد نپروزا در ورزش، گسترش مدیریت حرفه‌ای در ورزش، توجه به امور باشگاه‌های ورزشی، پرورش استعدادها، کمک به بخش‌های خصوصی، شفاف بودن اطلاعات، توجه به پرورش نیروی انسانی کارآمد، ساعات کافی برای ورزش مدارس، مدیریت علمی و هدفمند مالی در ورزش، جلوگیری از سیاست‌زدگی در ورزش، فرهنگ‌سازی از طریق صدا و سیما و رسانه‌های گروهی باید توسط دولت و دستگاه‌های اجرایی مرتبط صورت گیرد.

و) **جامعه:** جامعه به‌عنوان عرصه شکل‌گیری فعالیت‌های ورزشی و تلاش و برنامه‌ریزی بر اساس رویه صحیح آن شناخته می‌شود. آثار و پیامدهای ورزش در جامعه تجلی می‌گردد؛ اما سعی آن در توسعه فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی بر پایه مدیریت صحیح صورت می‌گیرد.

جدول ۶: اصول استخراج‌شده از عرصهٔ جامعه

اصل اول	دولت و دستگاه‌های اجرایی باید به افزایش سهم ورزش در توسعهٔ اقتصادی جامعه توجه نمایند.
اصل دوم	با توجه به نقش ورزش و کارکردهای تربیتی، اخلاقی و اجتماعی آن، باید طوری برنامه‌ریزی شود که از ورزش برای نهادینه کردن ارزش‌های اجتماعی استفاده گردد.
اصل سوم	اساس همهٔ برنامه‌ریزی‌های ورزشی و فرهنگی باید با محوریت فرهنگ و ارزش‌های ملی صورت گیرد.
اصل چهارم	شناسایی و احصای ورزش‌های بومی، محلی و سنتی و ترویج آن در جامعه و شناخت قابلیت‌های فرهنگی آن ضروری است.
اصل پنجم	ورزش باید عامل قدرتمندی جامعه باشد. شناخت بنیان‌های اساسی آن و استفاده از آن‌ها در تقویت مبانی اجتماعی و اخلاقی جامعه باید پایه و محور همهٔ برنامه‌ریزی‌های اجتماعی باشد.
اصل ششم	شناخت الگوهای اخلاقی و منش‌های پهلوانی در ورزش و بهره‌برداری بهینه برای توسعهٔ آن در فعالیت‌های ورزشی باعث غنای ورزش در جامعه شده و هویت آن را تحکیم می‌کند.
اصل هفتم	شناسایی ظرفیت‌های فرهنگی در زمینهٔ ایجاد و نهادینه کردن ورزش در محیطی توأم با احترام باید مورد توجه قرار گیرد.
اصل هشتم	ورزش برای توسعه، بیان‌کنندهٔ نقش حقیقی ورزش در دنیای امروز است. برنامه‌ریزی‌های کلان و سیاست‌گذاری در ورزش باید طوری صورت گیرد که بتوان از ورزش برای توسعهٔ هماهنگ و پایدار جامعه کمک گرفت.
اصل نهم	توسعه و پیشرفت واقعی جامعه شاخص‌های مختلفی دارد که یکی از مهم‌ترین آن‌ها ورزش است. ورزش ملی باید عامل اقتدار ملی باشد.
اصل دهم	در کلیهٔ فعالیت‌های ورزشی توجه به محیط‌زیست سالم لازم و ضروری است.

ز) **مناسبات بین‌المللی:** ورزش در جهان امروز به‌عنوان دین اجتماعی مردم شناخته شده است و از آن به‌عنوان دروازهٔ گفت‌وگوی تمدن‌ها و زبان مشترک جهانی یاد می‌شود. ورزش ماهیتی خاص در دنیای امروز دارد و همه آن را دوست دارند. بین‌المللی کردن ورزش مستلزم شناخته شدن بسیاری از قوانین و مقررات ورزشی است که به‌صورت بین‌المللی تدوین شده است.

جدول ۷: اصول استخراج‌شده از عرصهٔ مناسبات بین‌المللی

اصل اول	با توجه به ماهیت بین‌المللی ورزش، دولت و دستگاه‌های اجرایی طوری برنامه‌ریزی نمایند که توسعهٔ ورزش در بین اقشار جامعه و اقتدار ورزش قهرمانی بر پایهٔ تعاملات بین‌المللی شکل گیرد؛ افزایش حضور در مجامع بین‌المللی و کسب کرسی‌ها در اولویت قرار گیرد و نیز به فرهنگ کشورهای هدف در تعاملات بین‌المللی توجه گردد.
اصل دوم	قهرمانان ورزشی، مربیان، مدیران و دست‌اندرکاران، سفیران فرهنگ ایرانی و اندیشه‌های اسلامی به شمار می‌آیند؛ بنابراین در اعزام‌های بین‌المللی طوری برنامه‌ریزی گردد که بتوان از ظرفیت‌های فرهنگی آنان استفاده نمود.
اصل سوم	کسب قهرمانی در سطوح مختلف بین‌المللی باید در راستای نقاط قوت و برجستگی‌های فرهنگی، ملی و اسلامی ایران صورت گیرد؛ تقویت این موضوع در برنامه‌ریزی‌های ورزشی و فرهنگی ضروری است و باید صادرکنندهٔ ارزش‌های اسلامی ملی باشد.
اصل چهارم	دستگاه‌های اجرایی مرتبط در امر ورزش طوری برنامه‌ریزی نمایند که جایگاه ایران در مجامع بین‌المللی ارتقا یابد.
اصل پنجم	دیپلماسی فرهنگی ورزشی ایران ظرفیت بالایی دارد برنامه‌ریزی برای توسعه این فعالیت‌ها ضروری است.
اصل ششم	استفاده از ظرفیت‌های علمی و پژوهشی دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی در رشتهٔ تربیت‌بدنی و علوم ورزشی و تمرکز بر افزایش تولیدات علمی و کسب فناوری‌های جدید، مبنای تصمیم‌گیری در توسعهٔ امور علمی ورزش باشد و باعث افزایش سهم ایران در تبادلات علمی ورزشی دنیا گردد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این تحقیق تدوین عرصه‌ها و اصول منشور ملی ورزش ایران است. تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کیفی و به‌صورت مطالعهٔ عمیق و تحلیلی است که از طریق مطالعهٔ اسناد کلان ملی و بالاسری، مطالعهٔ تطبیقی منشور ورزش کشورهای منتخب و مصاحبهٔ عمیق با خبرگان و متخصصان ورزش، با استفاده از تکنیک دلفی و کدگذاری نتایج انجام شده است. اطلاعات

مورد نظر پژوهش بر اساس بررسی دقیق اسناد کلان ملی همانند قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، نقشه علمی کشور، نظام جامع ورزش کشور، قانون وزارت ورزش و جوانان، نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و غیره جمع‌آوری گردیده است. ابتدا با پانزده نفر به‌عنوان نمونه تحقیق، مصاحبه‌های عمیق تا رسیدن به اشباع نظری صورت گرفت. سپس با به دست آمدن عرصه‌های ویژه منشور ورزش (معنویت، تربیت، اخلاق، نیرومندی، سلامت و تحرک، عدالت، جامعه و مناسبات بین‌المللی)، مصاحبه‌های عمیق با استفاده از تکنیک دلفی صورت گرفت و در مرحله پایانی، اصول مربوط به هر عرصه استخراج شد. هدف تربیت‌بدنی و ورزش نیز مطابق منشور بین‌المللی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی (۱۹۸۷)، دسترسی آسان و کم‌هزینه همه افراد به خدمات و آموزش‌های تربیت‌بدنی و ورزش، کمک به حفظ محیط‌زیست با ورزش و فعالیت‌های بدنی، تبدیل کردن ورزش به یک واقعیت و اصل برای همه انسان‌ها، تأکید بر همکاری و تعامل همه سازمان‌های دولتی و غیردولتی به‌منظور توسعه ورزش و توسعه و پیشرفت ارزش‌های انسانی در همه ابعاد ذکر شده است.

معنویت اولین عرصه شناخته‌شده در منشور ملی ورزش ایران است. اصول استخراج‌شده از این عرصه عبارت است از: تقویت معنویت و توجه به خدا در تمام برنامه‌ریزی‌های ورزشی، برنامه‌ریزی فرهنگی در رأس برنامه‌ها برای ورزشکاران و مربیان و دست‌اندرکاران امور ورزش و تقویت ارزش‌های دینی و اسلامی در سطوح مختلف استانی، ملی و بین‌المللی، توجه به آشنایی و انس با ارزش‌های قرآنی در کلیه برنامه‌های ورزشی ورزشکاران و دست‌اندرکاران، رعایت ارزش‌های اساسی و مورد تأکید در برنامه‌ریزی‌های ورزشی و گزینش مربیان و مدیران ورزشی و تقویت بینش توحیدی و تربیت بر اساس گرایش فطری انسان به خدا و توحید در ورزشکاران و مدیران ورزش. ورزشکارانی که دارای صفاتی همچون آرامش، استقامت، احساس عزت، توکل و نیرومندی هستند، در مقابل حریف بدون استرس با پشتکار فراوان (استقامت) و داشتن احساس عزت، بدون انفعال ضمن توکل و با نیرومندی فوق‌العاده ظاهر می‌شوند و یقیناً چنین فردی در مقابله با موقعیت‌های مختلف حرفه‌ای از جمله ورزش سرآمد خواهد بود؛ البته میزان توفیق در به‌کارگیری هریک از مؤلفه‌های مذکور، بستگی به درجه ایمان و یقین فرد دارد (خلجی، ۱۳۸۷). مبارزه ساختارمند با ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی، تخلفات و جرایم ورزشی و تلاش حداکثری برای کاهش دعاوی و اختلافات ورزشکاران، مدیران و دست‌اندرکاران این حوزه از طریق مدیریت عالی کمیته‌های انضباطی و اخلاق در فدراسیون‌های ورزشی و ایجاد ساختارهای حقوقی، قضایی و داوری ورزشی با هماهنگی نهادهای ذی‌ربط از جمله اولویت‌ها و اقدامات اساسی حوزه فرهنگی ورزش کشور در ابلاغ نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور از سوی رئیس‌جمهور بود (ابلاغ نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور از سوی رئیس‌جمهور، ۱۳۹۵). برخورداری از ایمان آثار بسیار مؤثری برای فرد مؤمن به همراه می‌آورد؛ آرامش روح، استقامت در برابر مشکلات، احساس عزت و غلبه، توکل (نهراسیدن از کسی) و نیرومندی در مبارزه شرایطی را برای فرد مؤمن فراهم می‌کند که بتواند به نحو مطلوب با اصرار بر رسیدن به هدف، بدون حقارت و ترس از عوامل بیرونی و اتکا بر خدا و توانایی‌های شخصی با به‌کارگیری استعدادهای خود بدون کمترین عامل مزاحمی در حل مشکل خود اقدام کند و تمام انرژی خود را در رسیدن به اهداف صرف نماید. این حالات، درست همان نیازهای روحی است که یک ورزشکار برای حضور در صحنه‌های رقابتی بالا به آن نیاز دارد. یقیناً آن‌ها در پیروز شدن یک گروه یا فرد ورزشکار می‌توانند بسیار مؤثر باشند. تربیت و اخلاق دیگر عرصه‌های شناخته‌شده در منشور ملی ورزش ایران است. در این راستا، بوکسبیل (۲۰۰۳)، فیلسوف معاصر، ورزش را همچون آینه‌ای منعکس‌کننده خوبی‌ها و بدی‌ها می‌داند، با این تفاوت که این پدیده اجتماعی می‌تواند ضمن تأثیرگذاری، از ارزش‌های جامعه نیز تأثیر بپذیرد. طیف وسیعی از افراد در ورزش شامل مدیران، مربیان، داوران، هواداران، حامیان و سیاستمداران می‌توانند درگیر مسائل اخلاقی در ورزش باشند. تقویت و ارتقای روحیه پهلوانی و پاسداشت ارزش‌های معنوی و اخلاقی همچون مردم‌دوستی، ایثارگری و عدالت‌خواهی در بین مربیان و مدیران ورزش کشور و ارتقای فرهنگ حاکم بر ورزشگاه‌ها و مسابقات ورزشی با استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی و تبلیغی کشور به‌ویژه سازمان صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، بنیاد شهید و امور ایثارگران، سازمان بسیج مستضعفین و وزارت ورزش و جوانان از دیگر اولویت‌ها و اقدامات اساسی حوزه فرهنگی ورزش کشور در ابلاغ نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور از سوی رئیس‌جمهور

بود (ابلاغ نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور از سوی رئیس‌جمهور، ۱۳۹۵). ورزشکاران مهم‌ترین رکن ورزش هستند که مورد تأکیدند و نقطه ثقل شکل‌گیری ورزش به شمار می‌آیند. از نظر برانو (۲۰۱۵) مهم‌ترین ارزش‌هایی که از طریق ورزش ترویج و اشاعه می‌یابد عبارت است از: هماهنگی، احترام و صمیمیت، خلاقیت، کمک و یاری، وحدت، مشارکت، روح شهروندی و دموکراسی، عدالت و صداقت. هم‌راستا با نتایج این تحقیق، افروزه و عسگرپور (۱۳۹۹) بیان نمودند که طیف وسیعی از اخلاقیات در گذر زمان می‌تواند در یک ورزشکار متجلی گردد که بنابر نسبی و یا مطلق بودن شاخص‌های اخلاقی و عرفی، وجود و یا عدم وجود آن را در گذر زمان و مکان می‌توان بررسی کرد. گراوس (۲۰۱۸) ورزشکار با اخلاق را فردی دارای مشخصه‌های یک فرد مذهبی و سالم ترسیم می‌نماید که می‌تواند بسیاری از این قداست‌ها را در ورزش همه‌گیر نماید. گورست و آتالی (۲۰۱۱) به بازی جوانمردانه اشاره کرده و خواستار احترام همه ورزشکاران به این قانون اخلاقی شده‌اند. البته ورزش همیشه موجب ارتقای فضایل اخلاقی ورزشکاران نمی‌شود و برخی تضادها نیز در این زمینه مشاهده شده‌اند. چنان که یکی از مهم‌ترین تضادها عبارت است از ارزش‌ها و یا اخلاقیات عرفی که می‌تواند در فرهنگ دیگر ورزشکاران یک فضیلت اخلاقی نباشد و بدین ترتیب، اخلاقیات در ورزش به یک امر پیچیده تبدیل شده است (مورگان، ۱۹۹۳). به عقیده آروانیتی (۲۰۰۶) دوپینگ یکی از مهم‌ترین ابعاد اخلاق در ورزش روز جهان است که مبنای بسیاری از اخلاقیات در تمام حوزه‌های مرتبط با ورزش است. احمدزاده و همکاران (۲۰۱۴) نیز به موارد دیگری از جمله افول اخلاق و معنویت، رشد اعتیاد، رواج فحش، تاتو و پوشش‌های نامناسب تحت عنوان مصائب اخلاقی در ورزش اشاره کرده‌اند. با توجه به نقش محوری اخلاق در ورزش، پیشنهاد می‌شود که در کلیه دوره‌های آموزشی ورزشکاران، مربیان، داوران و مدیران ورزشی، شناخت و آگاهی از مباحث اخلاقی، حُب آموزه‌های قرآنی و سنت معصومین و توجه به کرامت انسانی در اولویت قرار گیرد؛ همچنین برای تقویت اراده و گرایش به اخلاق در ورزشکاران، مربیان و مدیران ورزشی، علاوه بر افزایش آگاهی و معرفت در آن‌ها، زمینه‌های لازم برای تقویت این امور ایجاد شود. اهتمام به افزایش رغبت به امور اخلاقی در ورزشکاران، مربیان، داوران و دست‌اندرکاران در کلیه برنامه‌های ورزشی و فرهنگی توصیه می‌شود. نتایج تحقیق قربانی و همکاران (۱۳۹۸) که به طراحی الگوی ارزش‌های اخلاقی پرداخته، در سه مقوله رفتاری فردی، میان‌فردی (تعاملی و بین‌فردی) و ساختاری (سازمانی و ملی) ترکیب و الگوی نهایی ترسیم گردید.

یکی دیگر از عرصه‌های شناخته‌شده منشور ملی ورزش ایران نیرومندی، تحرک و سلامت است. از اصول استخراج‌شده در این عرصه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: در نظر گرفتن ورزش مدارس و ورزش‌های همگانی به‌عنوان زیربنای همه برنامه‌های ورزشی کشور؛ تأکید بر ورزش مهارتی کودکان پس از آمادگی بدنی آن‌ها که البته این آمادگی نیز باید با توجه به فاکتورهای آمادگی جسمانی صورت گیرد؛ توجه به ورزش در محل کار برای تقویت سیستم قلب و تنفس و عضلات و نه صرفاً ورزش‌های مهارتی؛ برنامه‌ریزی دولت و دستگاه‌های اجرایی مرتبط برای سرمایه‌گذاری لازم جهت تحقق جامعه نیرومند از طریق ورزش. هم‌راستا با نتایج این بخش، یکی دیگر از اقدامات اساسی حوزه فرهنگی ورزش کشور در ابلاغ نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور از سوی رئیس‌جمهور، تقویت و ارتقای سلامت عمومی و کاهش آسیب‌های اجتماعی در جامعه با فرهنگ‌سازی ورزش همگانی در بین همه اقشار مردم از طریق همکاری و مشارکت سازمان صدا و سیما، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بسیج مستضعفین و وزارت ورزش و جوانان بود (ابلاغ نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور از سوی رئیس‌جمهور، ۱۳۹۵). در تحقیق فراهانی و همکاران (۱۳۹۹) نیز که به مطالعه تطبیقی حکمرانی ورزش در کشورهای اختصاص دارد، به این نکته اشاره شده که اکثریت کشورها (ژاپن، فنلاند، آلمان، انگلستان، چین، کانادا و ایران) به دلیل بالا رفتن میانگین سنی و خطرات ناشی از کم‌تحرکی، ورزش همگانی را در اولویت برنامه‌های توسعه ورزش قرار داده‌اند. فراهم شدن زمینه‌های لازم برای توسعه ورزش‌های عمومی، همگانی و قهرمانی برای دانشجویان، کارمندان، بانوان، نیروهای مسلح و غیره و همچنین توجه دستگاه‌های اجرای و مسئولان به ورزش معلولین و ایجاد شرایط مساعد برای فعالیت‌های ورزشی این قشر، از جمله اصول برگرفته از عرصه نیرومندی و تحرک است. بر اساس یافته‌های مطالعه تطبیقی فراهانی و همکاران (۱۳۹۹)، در بیشتر کشورها برنامه‌ها و سیاست‌ها بر کودکان و نوجوانان، جوانان و شهروندان غیرفعال متمرکز است و آمریکا، کانادا و آلمان جزو کشورهایی هستند که برنامه و سیاست ویژه‌ای برای همه مخاطبان و رده‌های سنی

تدوین و اجرا نموده‌اند. کانادا تنها کشوری است که برای تمامی گروه‌های سنی و به‌ویژه نوزادان برنامه دارد و سیستم توسعه ورزش خود را بر مبنای یک برنامه توسعه بلندمدت و فرایندی طراحی نموده است. کشورهای ژاپن، کانادا، آلمان و آمریکا نیز برنامه ویژه‌ای برای سالمندان دارند و تقریباً تمامی کشورها با سطوح و کیفیت‌های مختلف دارای برنامه‌های ویژه برای کودکان و نوجوانان هستند. با توجه به نقش مؤثر زنان در جامعه، دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند زمینه‌های لازم برای گسترش ورزش بانوان در سراسر کشور در رده‌های سنی مختلف را فراهم آورند. از دیگر اصول عرصه نیرومندی، تحرک و سلامت این است که در برخی رشته‌های ورزشی برنامه‌ریزی مناسب برای ارتقای ورزش قهرمانی صورت پذیرد؛ امکانات و منابع لازم به‌طور مساوی برای توسعه رشته‌های ورزشی در میادین جهانی فراهم گردد؛ همچنین شرایط برای ورود زنان به‌عنوان تماشاگر در مسابقات ورزشی تسهیل گردد. هم‌راستا با نتیجه این بخش از تحقیق حاضر، می‌توان به نتایج تحقیق فراهانی و همکاران (۱۳۹۹) اشاره کرد که گفته‌اند در بین ۱۴ کشور منتخب، ایران تنها کشوری است که واحدهای تخصصی برای توسعه حوزه‌های فرهنگی و ورزشی بانوان دارد و با توجه به ماهیت فرهنگی دستگاه متولی ورزش در ایران، وجود این واحدهای تخصصی منطقی به نظر می‌رسد. همچنین در «منشور جوانان آفریقا» بیان شده که دولت باید بستر مناسب را برای مشارکت و تشویق همه مردان و زنان جامعه به‌منظور شرکت در فعالیت‌های بدنی و ورزشی فراهم آورد و دستیابی به این هدف زمینه‌ساز توسعه جامع فرد در همه ابعاد می‌شود؛ مردم جامعه به‌ویژه جوانان باید حق استراحت، فراغت و تفریح و شرکت در فعالیت‌های بدنی و ورزشی را به‌عنوان زمینه‌ساز یک زندگی سالم داشته باشند. به‌منظور دستیابی به این هدف، دولت‌های عضو لازم است که دسترسی همه زنان و مردان جامعه به ورزش، تربیت‌بدنی، فعالیت‌های فرهنگی، تفریحی و اوقات فراغت، همچنین ایجاد خدمات و زیرساخت‌های مناسب ورزشی در کلیه مناطق شهری و روستایی را برای جوانان به‌منظور مشارکت آن‌ها در ورزش فراهم کنند (منشور جوانان آفریقا، ۲۰۰۶).

جامعه و مناسبات بین‌المللی دو عرصه پایانی در منشور ملی ورزش ایران است. در منشور ورزش اتحادیه اروپا^۱ (۱۹۹۲) ورزش به‌صورت زیر تعریف می‌شود: «تمامی اشکال فعالیت‌های بدنی که چه به‌صورت منظم و چه به‌صورت گاه‌به‌گاه با هدف بهبود آمادگی جسمانی و روانی، بهبود روابط اجتماعی و یا کسب نتایج مختلف در رقابت‌های ورزشی صورت گیرد.» از جمله وظایف وزارت ورزش و جوانان در حوزه ورزش باید به این موارد اشاره نمود: توسعه ارتباطات و حمایت از حضور نمایندگان جمهوری اسلامی ایران در مجامع ورزشی بین‌المللی و عضویت یا نمایندگی در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی ورزشی با هماهنگی و همکاری وزارت امور خارجه. این موارد در قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان در جلسه علنی روز یکشنبه ۱۳۹۹/۰۶/۱۶ تصویب شد و طی نامه شماره ۷۸۳۱۸ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۱۰ توسط رئیس‌جمهور ابلاغ گردید (پایگاه ملی اطلاع‌رسانی و قوانین و مقررات کشور، ۱۳۹۹). در این راستا، چا^۲ (۲۰۱۳) در یک مطالعه موردی، ورزش را ابزاری تقویتی برای توسعه تعاملات بین‌المللی می‌نامد. وی ورزش را یک نشان ملی می‌داند تا دولت‌ها و سیاست‌ها بتوانند یک اجتماع تأثیرگذار باشند و از این راه به اهداف خویش دست یابند. گریکس و هولیهان^۳ (۲۰۱۴) نیز رویدادهای بزرگ ورزشی را بخشی از استراتژی قدرت نرم می‌دانند. زرگر (۱۳۹۴) نقش ورزش در دولت‌سازی و ملت‌سازی، سیاست هویت‌سازی و تحکیم هویت ملی، کسب اعتبار و افزایش پرستیژ ملی، دیپلماسی و سیاست خارجی، مقاومت و ابراز وجود، کنترل اجتماعی و کاهش خشونت، صلح‌سازی و حفظ و افزایش امنیت، گسترش ارتباطات و بسط فرهنگ تفاهم و تعامل، درآمدزایی و توسعه را از جمله کارکردهای معرفی می‌کند که می‌تواند مورد توجه مطالعات روابط بین‌الملل قرار گیرد. شریعتی و گودرزی (۱۳۹۶) مدل‌سازی ساختاری مؤلفه‌های دیپلماسی ورزش در توسعه روابط بین‌الملل جمهوری اسلامی ایران را انجام دادند و یافته‌ها نشان داد که توسعه قدرت هوشمندانه بیشترین سهم را در تبیین واریانس مجموعه دارد. نتایج پژوهش دوستی و همکاران (۱۳۹۸) نیز به شناسایی و استخراج مؤلفه‌های تأثیرگذار و مهم دیپلماسی ورزشی (جریان‌های سیاسی، تبادل فرهنگی، عامل صلح‌سازی، وحدت ملی،

1. The European Sports Charter
2. Cha
3. Grix & Houlihan

توسعه اقتصادی، تحول و ارتباطات و جریان‌های مذهبی) منجر گردید. در پایان این بخش و با توجه به اصول استخراج‌شده از عرصه مناسبات بین‌المللی، توصیه می‌شود با توجه به ماهیت بین‌المللی ورزش، دولت و دستگاه‌های اجرایی طوری برنامه‌ریزی نمایند که توسعه ورزش در بین اقشار جامعه و اقتدار ورزش قهرمانی بر پایه تعاملات بین‌المللی شکل گیرد؛ افزایش حضور در مجامع بین‌المللی و کسب کرسی‌ها در اولویت قرار گیرد و نیز به فرهنگ کشورهای هدف در تعاملات بین‌المللی توجه گردد؛ کسب قهرمانی در سطوح مختلف بین‌المللی باید در راستای نقاط قوت و برجستگی‌های فرهنگی، ملی و اسلامی ایران صورت گیرد و تقویت این موضوع در برنامه‌ریزی‌های ورزشی و فرهنگی ضروری است و باید صادرکننده ارزش‌های اسلامی ملی باشد. اصولاً هر حرکتی بدون داشتن مقصد بی‌معناست. مقصد یکی از مؤلفه‌های اصلی حرکت از جایی به جای دیگر است. این استعاره حرکت، کمک می‌کند تا اهمیت اهداف در برنامه‌ریزی‌های اجتماعی روشن‌تر گردد؛ بنابراین، قبل از هر حرکتی باید هدف را تعیین کرد. در زمینه توجه به الگو یا منشور ملی ورزش کشور و طراحی الگوی اسلامی-ایرانی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی کشور نیز اهداف این نظام را باید هرچه ساده، شفاف و متمایزکننده از دیگر نظام‌ها بیان نماید. ساده و شفاف بودن منشور کمک می‌کند تا بتوان هرچه بهتر اجتماعی بر اساس آن به وجود آورد و متمایز بودن آن کمک می‌کند تا تفاوت آن با دیگر نظام‌های رقیب مشخص گردد. با این حال، نظام جمهوری اسلامی به‌عنوان یک الگوی پویا و معنویت‌گرا، نمی‌تواند و نباید به‌صورت تقلیدی بر پایه معیارها، ارزش‌ها، فرهنگ‌ها و بنیان‌های جوامع مادی گرا، چارچوب الگوی منشور ورزش خود را پایه‌ریزی نماید. بر این اساس، یکی از ویژگی‌های منشور ورزش نسبت به برنامه‌های موجود، مبتنی بودن آن بر الگوهای نظری یا تئوری‌های تدوین‌شده ورزشی در ایران است. با این حال، منشور ورزش برخلاف سند قانونی، با دستور و ابلاغ تدوین نمی‌شود؛ بلکه در جریان اندیشه‌ورزی و بحث‌های علمی حاصل از فرهنگ‌ها، آداب و رسوم و اصول اعتقادی بنا می‌شود. از این رو -با توجه به فرهنگ غنی تربیت‌بدنی و ورزش در خلال چند دهه مدیریت ورزش ایران- انباشت سیاست‌ها و برنامه‌ریزی ورزشی یک تجربه گران‌سنگ است که می‌تواند دستمایه خوبی برای تدوین منشور ملی ورزش باشد؛ بنابراین، میدان دادن به اندیشه و بحث علمی و فرهنگی در حوزه تربیت‌بدنی و ورزش کشور از مقدمات ضروری تهیه و طراحی منشور ملی ورزش است. بر این اساس، الگوسازی به‌عنوان یک فرایند، مستلزم در اختیار گرفتن افرادی با قابلیت‌های فکری گوناگون است. بر پایه شرح وظایف این افراد در روند تکامل فرایند، الگوسازی قابل شناسایی و استخراج است.

بی‌شک یکی از شاخص‌ها و نشانه‌های پیشرفت و توسعه یک جامعه، نحوه تأمین سلامتی و تندرستی آن است. با توجه به پتانسیل‌هایی که وجود دارد، باید دانست که چگونه می‌توان منشور ورزش کشور را تسریع بخشید؛ اما پارامترهای مختلف منشور، نشان‌دهنده این است که سازوکارهای درونی جامعه توانایی هدایت مدیران به سمت تدوین منشور ورزش را دارد. به‌طوری که دیدگاه قالب در کشورهای درحال توسعه این است که به یک الگوی توسعه واحد نیاز است تا بتوان شکاف بین توسعه‌یافتگی را پر کرد. دیدگاه دیگر مبنی بر این است که هر کشور باید به الگوی پیشرفت در ورزش خود دست یابد. این دیدگاه بر اثر تجربه ناموفق برنامه‌های توسعه‌ای است که معمولاً از سوی سازمان‌های بین‌المللی در کشورهای درحال توسعه مطرح شده و تحولات کشورهای مختلف بسیار تقویت شده است.

توجه به این مهم که انسان ابزار توسعه نیست، بلکه هدف توسعه است، بیانگر این حقیقت است که دایره مجهولات بشر نسبت به معلومات عالم بسیار وسیع‌تر است. اگر مجهولی توسط افراد نوع بشر کشف شود، ضمن گسترده‌تر شدن دایره دانش بشری، گویی به همراه خود دوایر زیادی از مجهولات را ایجاد می‌کند. پس با بهره‌گیری از دانش متخصصان ایرانی، تدوین الگوی منشور ملی برای جامعه تربیت‌بدنی و ورزش کشور یک فرصت محسوب می‌شود که هم به کشور و پیشرفت آن کمک می‌کند و هم جایگاه واقعی خود را در کشور مشخص می‌نماید؛ اما با توجه به جامعیت الگوی منشور در همه عرصه‌ها، در تهیه مقدمات و مبانی و متن الگو به تخصص‌های دانشگاهی، متخصصان اجرایی و خبرگان دینی نیاز است. در همین راستا در شرایط کنونی، ضرورت علمی شدن ورزش کشور به کمک انجام پژوهش‌های ورزشی بر همگان محرز است. در سطح کشور تلاش‌های پژوهشی متعددی صورت می‌گیرد که تعداد زیادی از آن‌ها به دلیل فقدان نظامی هماهنگ، در مسیر کاربرد و استفاده مراکز اجرایی قرار نمی‌گیرد. در موارد زیادی نیز موضوعات پژوهشی موازی و تکراری بدون توجه به نیازها و کاربردهای روزمره مراکز

ذی‌ربط در دستور کار پژوهشگران قرار می‌گیرد که خود این مسئله باعث صرف هزینه‌های بالای ملی می‌شود که اثر آن در توسعه ورزش کشور کمتر به چشم می‌خورد (نظام‌نامه توسعه پژوهش ورزش کشور، ۱۳۹۱). از طرفی هم بهره‌گیری از توان پژوهشگاه‌ها و انجمن‌های تخصصی علمی می‌تواند با ترویج تفکر علمی و خردورزی در جامعه، رفع ابهام از واژه علم و ارائه تعریف مورد اتفاق و نیز اصلاح و تدوین شاخص‌های بومی پیشرفت علمی، همگانی کردن علم و نهادینه کردن اخلاق حرفه‌ای و فضایل معنوی در روند تدوین منشور ایفای نقش کند. این نهادها با توجه به حاکمیت فضای غیرسوداگرانه و سرشار از علاقه به پیشرفت ورزش کشور، می‌توانند زمینه گفتمان‌سازی، اندیشه‌ورزی و تضارب آرا در جامعه را فراهم کنند.

با عنایت به مطالب فوق، گام مهم در تدوین منشور ورزش این است که در طراحی و تدوین آن بر استفاده از همه ظرفیت‌های ورزش کشور تأکید می‌شود؛ به طوری که جامعه علمی ورزشی کشور با غنیمت شمردن فرصت تاریخی مشارکت در مراحل مختلف تبیین، تدوین و تحقق الگوی منشور ملی در حوزه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی سهم شایسته‌ای در ترسیم مسیر توسعه و پیشرفت ورزش کشور ایفا کرده و از ثمرات این حضور سرنوشت‌ساز هم بهره‌مند خواهند شد.

با انجام این تحقیق، کاربران زیر می‌توانند از نتایج آن بهره‌مند گردند: رؤسا و نواب رئیس فدراسیون‌های ورزشی می‌توانند با الگو قرار دادن این چارچوب به مهم‌ترین هدف خود، یعنی پیروی از سیاست‌ها و برنامه‌های ملی، اجتماعی و عمومی تربیت‌بدنی و ورزش خود دست یابند؛ کلیه ارگان‌های صفی و ستادی تربیت‌بدنی و ورزش در اداره کل ورزش و جوانان استان‌ها، آموزش و پرورش، وزارت بهداشت و درمان، تربیت‌بدنی نیروهای مسلح، منشور را به‌عنوان سرلوحه سیاست‌های خود قرار دهند؛ وزارت ورزش و جوانان در نهادینه‌سازی هویت و فرهنگ تربیت‌بدنی و ورزش با تأکید بر مبانی تربیتی، مدیران باشگاه‌های فرهنگی-ورزشی و سایر مدیران ورزشی نهادهای خصوصی، دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی کشور و کلیه مراکز پژوهشی و آموزشی، کلیه گروه‌ها و تشکل‌های ورزشی منشور را سرلوحه سیاست‌های خود قرار دهند. همچنین، با توجه به جدید بودن موضوع تحقیق در کشور، انجام این تحقیق می‌تواند پیش‌زمینه‌ای برای محققان دیگر ایجاد نماید که قصد تحقیق در زمینه تدوین منشور تربیت‌بدنی و ورزش دارند.

منابع

- احمدزاده، احمد؛ موسوی، سید جعفر؛ دوستی، مرتضی (۱۳۹۳). «شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های فرهنگی ورزش استان مازندران». *پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی*، ۴(۷)، ۱۵-۲۹.
- افروزه، محمدصادق؛ عسگرپور، داود (۱۳۹۹). «شناسایی مؤلفه‌های اخلاقی کشتی‌گیر ایرانی». *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۸(۱۹)، ۱۴۱-۱۶۲.
- باقری، خسرو (۱۳۸۹). *رویکردها و روش‌های پژوهش در فلسفه تعلیم و تربیت*. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
- پایگاه ملی اطلاع‌رسانی و قوانین و مقررات کشور (۱۳۹۹). «قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان». قابل دسترس در: <https://dotic.ir/news/7624>.
- پورسلطانی زرنندی، حسین؛ قره، محمدعلی؛ موسوی‌راد، سیده طاهره (۱۳۹۶). «تعیین روایی و پایایی پرسش‌نامه بی‌تعهدی اخلاقی در ورزش». *مدیریت منابع انسانی در ورزش*، ۴(۲)، ۲۱۹-۲۲۹.
- جوادی پور، محمد (۱۳۹۰). *برنامه استراتژیک توسعه ورزش همگانی*. پروژه تحقیقاتی وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون ورزش‌های همگانی.
- حریری، نجلا (۱۳۹۴). «فوکوس گروه به‌مثابه تحقیقات کیفی». *نقد اطلاع‌رسانی و ارتباطات کتاب*، ۲(۷ و ۸)، ۱۶۱-۱۶۶.
- خسروی‌زاده، اسفندیار؛ خلجی، حسن؛ مندعلی‌زاده، زینب (۱۳۹۸). «تدوین منشور اخلاقی مربیان هیئت‌های ورزشی استان مرکزی». *مدیریت منابع انسانی در ورزش*، ۶(۲)، ۳۵۷-۳۷۴.
- خلجی، حسن (۱۳۸۷). «تأثیر ایمان و معنویت بر عملکرد ورزشی در اسلام». *پژوهش‌نامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی*، ۴(۷)، ۵۱-۶۲.

- خلجی، حسن؛ بهرام، عباس؛ آقاپور، سید مهدی (۱۳۸۸). *اصول و مبانی تربیت‌بدنی*. تهران: انتشارات سمت.
- دوستی، آرش؛ صابونچی، رضا؛ شریعتی فیض‌آبادی، مهدی (۱۳۹۸). «تحلیل تماتیک دیپلماسی ورزش در توسعه روابط بین‌الملل». *رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی*، ۷(۲۷)، ۱۳۱-۱۴۶.
- زارعیان، حسین؛ باران چشمه، مهرعلی؛ فاضل‌بخششی، محمود؛ راسخ، نازنین (۱۳۹۶). «تدوین منشور اخلاقی مدیران تربیت‌بدنی نیروهای مسلح». *مدیریت منابع انسانی در ورزش*، ۴(۲)، ۲۱۰-۲۱۷.
- زرگر، افشین و روابط بین‌الملل: جنبه‌های مفهومی و تئوریک». *فصل‌نامه تخصصی علوم سیاسی*، ۱۱(۳۱)، ۳۷-۴۸.
- سازمان تربیت‌بدنی (۱۳۹۱). *نظام‌نامه توسعه پژوهش ورزش کشور*.
- شریعتی، مهدی؛ گودرزی، محمود (۱۳۹۶). «مدل‌سازی ساختاری (SEM) مؤلفه‌های دیپلماسی ورزش در توسعه روابط بین‌الملل جمهوری اسلامی ایران». *رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی*، ۵(۱۶)، ۸۹-۱۰۴.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۵). *نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور*. مصوبه «اولویت‌ها و اقدامات اساسی حوزه فرهنگی ورزش کشور»، جلسه ۷۸۱، تاریخ تصویب: ۲۵ خرداد ۱۳۹۵، تاریخ ابلاغ: ۶ مرداد ۱۳۹۵، شماره مصوبه: ۲۰۹۴، قابل دسترس در: <https://sccr.ir/pr>
- عرفانی، نصرالله؛ پارساجو، علی (۱۳۹۶). «راهکارهای توسعه اخلاق جوانمردی در بین ورزشکاران بخش قهرمانی استان همدان». *پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی*، ۷(۱۴)، ۱۷-۲۷.
- فراهانی، ابوالفضل؛ محمدی‌رئوف، مصطفی؛ شجیع، رضا؛ ملکی، علی (۱۳۹۹). «مطالعه تطبیقی وضعیت حکمرانی ورزشی در ایران و کشورهای منتخب». *پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۹(۱)، ۷۵-۹۶.
- قربانی، محمدحسین؛ امیری‌مقدم، مرجان؛ زارعیان، حسین (۱۳۹۸). «شناسایی و تدوین الگوی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران». *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۷(۱۷)، ۲۲۷-۳۰۴.
- قزلسلی، محمدتقی؛ میرخوشخو، سیده آمنه (۱۳۸۹). «پسامدرن و معرفت‌شناسی توسعه». *رهیافت‌های سیاسی و بین‌المللی*، ۲۳، ۲۳-۹۳.
- کریم‌نیا، الهام؛ خداداد کاشی، فرهاد؛ موسوی جهرمی، یگانه (۱۳۹۲). *بررسی تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی بر موفقیت ورزشی کشورها در بازی‌های المپیک (۱۹۹۶-۲۰۱۲)*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده حسابداری و مدیریت، دانشگاه پیام نور تهران.
- مورگان، دیوید (۱۳۹۴). *فوکوس گروه به‌مثابه پژوهش کیفی*. ترجمه نصرت فتی، تهران: نشر نی.
- ناظری، مهرداد؛ زعفرانی، روزبه (۱۳۸۵). «محیط زیست، توسعه پایدار، آینده ایران». *گزارش*، ۱۷۶، ۶۰-۶۵.
- ویسی، محمد؛ علی‌پور درویشی، زهرا؛ قدیمی، بهرام؛ خبیری، کاوه؛ حجت، شهلا (۱۳۹۷). «شناسایی و تدوین مؤلفه‌های تحولات فرهنگی تربیت ورزشی با رویکرد نظریه داده‌بنیاد». *پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی*، ۸(۱۶)، ۵۵-۶۶.
- African Youth Charter. (2006). "AFRICAN UNION COMMISSION". Available at: https://www.un.org/en/africa/osaa/pdf/au/african_youth_charter_2006.pdf
- Arvaniti, N. (2006). "Ethics in Sport: The Greek Educational Perspective on Anti-doping". *Sport and Society*, 9(2), 354-370.
- Boxill, J. (2003). *The Ethics of Competition, Sport Ethics*. Oxford: Blackwell Press, First Edition.
- Bruno, A. R. (2015). *Ethics in Sports: Guidelines for Teachers*. Editor: Ethics in Sport National Plan, Lusolyrian Institute for Human Development Press.
- Cha, V. (2013). "The Asian Games and Diplomacy in Asia: Korea, China, Russia". *The International Journal of the History of Sport*, 30(10), 1176-1187.
- Coaching association of Canada. (2016). "Code of Conduct with Disciplinary Procedures". Available at: https://coach.ca/sites/default/files/2020-01/CAC_Code_of_Conduct_EN.pdf
- Ministry of Youth Affairs & Sports. (2013). "Draft National Sports Development Bill". India. Available at: <http://www.australianwomensport.com.au/default.asp?ageID=4&n=About+AWRA>
- Graves, S. (2018). "Love Your Opponent as Yourself: A Christian Ethic for Sport". *Sport, Ethics and Philosophy*, 12(1), 50-69.
- Grix, J., & Houlihan, B. (2014). "Sports Mega-events as Part of a Nation's Soft Power Strategy: The Cases of Germany (2006) and the UK (2012)". *The British Journal of Politics & International Relations*, 16(4), 572-596.

- Grosset, Y., & Attali, M. (2011). "The International Institutionalization of Sport Ethics". *Global Society*, 48, 517-525
- Hilvoorde. I., & Vortenboesh, J. (2010). "Philosophy of sport in Belgium and Netherland". *Journal of Phiolsophy of Sport*, 37(2), 225-236.
- United Nations Educational Scientific and Cultural Organization. (1978). "International Charter of Physical Education and Sport". *General Conference at its twentieth Session*, Paris, 21 November 1978.
- Morgan, W. J. (1993). "Amateurism and Professionalism as Moral Languages: In Search of a Moral Image for Sport". *Quest*, 45(4), 470-493.
- Rosa, B. A., Carvalho, E, N, Carvalho, L, X, & Lima, J, A, L. (2015). *Ethics in Sport: Guidelines for Coaches*. Editor: Ethics in Sport National Plan, Luso-Ilyrian Institute for Human Development Press.
- Council of Europe. (1992). "European Sports Charter. Adopted by the Committee of Ministers at the 480th meeting of the Ministers' Deputies". 24 September 1992, Availabe at: <https://rm.coe.int/16804c9dbb>
- UN Inter-Agency Task Force on Sport for Development and Peace. (2004). *Sport for Development and Peace: Towards Achieving the Millennium Development Goals (Report)*. Geneva: UN, Availabe at: <https://www.sportanddev.org/en/document/manuals-and-tools/sport-development-and-peace-towards-achieving-millennium-development>
- USA Ultimate. (2016). "Coaching Ethics Code". Availabe at: [www. https://usultimate.org/resources/usa-ultimate-coaching-ethics-code](http://www.usultimate.org/resources/usa-ultimate-coaching-ethics-code)

به این مقاله این گونه استناد کنید:

جوادی پور، محمد؛ رهبری، سمیه (۱۴۰۱). «تدوین عرصه‌ها و اصول منشور ملی ورزش ایران». پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، ۱۲ (۲۳): ۱۵۱-۱۶۶.